

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אחרי

מלקוטי שיחות חלק לב

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לרגל יום הבהיר

י"א ניסן

יום מלאת מאה ועשרים ושתיים שנה

לכ"ק אדונונו מורנו ורבינו מלך המשיח

❧ ❧ ❧

– אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים –

❧ ❧ ❧

יהי רצון שנזכו לדאות בעיני בשר התגלות מלכותו

ויגאל את כלל ישראל מהגלות ויולכינו קוממיות לארצנו נאו ממש

הי שותף בהפצת עיני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הגדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלת קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט נעונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבכבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

[וע"פ פירוש זה מתורץ⁸ (גם) זה דסתם הכתוב כאן ולא פירש את חטאם (המפורש בפ' שמיני⁹ ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם) – אלא רק „בקרבתם לפני ה'¹⁰, שתוכן ענין זה („קרבנתם לפני ה'") כשלעצמו ה"ו ענין של מעלה].

ולכאורה, לפי פירוש זה צריך ביאור מדוע מקומו של דיבור (סיפור) זה הוא בסמיכות להציווי לאהרן ש„אל יבוא בכל עת אל הקודש וגו'?"

וצריך לומר, שגם לפירוש זה הרי ההודעה על אופן מיתתם (שהיא מיתת נשיקה כו') היא הקדמה להציווי הנ"ל („אל יבוא בכל עת אל הקודש גו'"), אבל לא כפי הפירוש (הנ"ל) שהוא כמו אזהרה מחטא, אלא למעלייתא.

ב. גם צריך להבין בדברי האו"ח הנ"ל: איך מתאים פירושו ב„בקרבתם לפני ה' וימותו" („שנתקרבו לפני אור העליון בחיבת הקודש .. עד כלות נפשותם מהם") עם פשוט הסיפור בפ' שמיני⁹ ש„ויקחו .. איש מחתתו ויתנו בהן אש וישמו עלי' קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה לא צוה אותם", שעשו מעשה אשר לא צוה אותם" (היינו, שהי' כאן חטא, וזה מרצון השם)?

והנה יש מפרשים¹¹, דלפי הדיעה¹² שבני אהרן מתו על שנכנסו שתויי יין למקדש – „פירוש אשר לא צוה אותם אינו סיבת מיתתם אלא להודיע שמעצמם התנדבו בו ולא שצוה

א. בביאור הטעם שנתפרש בתורה שאמירת הציווי לאהרן „ואל יבוא בכל עת אל הקודש" היתה „אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימותו"² – איתא בדרו"ל³ שהוא מפני שהציווי בא לזרוז יותר מאותו החטא שחטאו בניו, שנכנסו אל הקודש (בקרבתם לפני ה') וימותו, ולפיכך נצטווה אהרן „ואל יבוא בכל עת אל הקודש גו' ולא ימות" – „שלא ימות כדרך שמתו בניו"⁴.

והנה באור החיים מפרש (לפי א' האופנים) שהפסוק בתחילת הפרשה „וידבר גו' אחרי מות גו' בקרבנתם גו'" הוא דיבור בפני עצמו, שתוכנו – מעלת עבודת בני אהרן שמתו „בקרבתם לפני ה'", ובלשונו, ש„דיבר ה' למשה דרך מיתתן שהיתה עז'ה [= על זה הדרך] בקרבנתם לפני ה' פי' שנתקרבו לפני אור העליון בחיבת הקודש ובוזה מתו (והוא סוד הנשיקה שבה מתו הצדיקים⁵), והכתוב מרמז ל„הפלאות חיבת הצדיקים שהגם שהיו מרגישים במיתתם לא נמנעו מקרוב⁶ לדביקות נעימות עריבות ידידות חביבות נשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם"⁷.

(1) פרשתנו טו, ב.

(2) שם, א.

(3) תוי"כ ופרש"י ריש פרשתנו.

(4) ל' רש"י שם, ב.

(5) ראה מגלה עמוקות (אופן צ): ונודע לכל שיצא האש מלפני ה' ומתו בנשיקה ולא ע"י כו' התורה העידה בקרבנתם לפני ה' וימותו שמתו בנשיקה כו'. וראה גם עץ הדעת טוב (להרח"ו) פרשתנו (קמ, ב"ג).

(6) ראה או"ח שם שבני אהרן "הם נתקרבו" על הנשיקה, משא"כ שאר הצדיקים "הנשיקה מתקרבת להם".

(7) ביאור דברי האו"ח ע"ד החסידות – ראה ד"ה כתוב באו"ח (מאמרי אדה"ו אתהלך לאוניא ס"ע לג). ד"ה וכל הלכבות במאמרי אדה"ו – מארו"ל (ע' תסה ואילך) ובאו"ח פרשתנו (ח"ב ע' תקלת ואילך). ד"ה אחרי מות תרמ"ט (פ"ב סה"מ תרמ"ד-תר"ן ע' רנו) ואילך והעת"ד (המשך תער"ב ח"ב ע' תתקסז) ודשנת תשכ"ב. לקו"ש ח"ג פ' אחרי. ועוד.

(8) ראה קושיא הג' באו"ח שם בתחלתו.

(9) יוד, א.

(10) בת"א עה"פ מפרש בהכתוב כאן תוכן החטא „בקרוביהן אשתא ונכריתא. ועד"ו בתיב"ע ות"י „אשא בריא".

(11) ראי' שמיני י, ב. ועוד. וראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 51 ואילך.

(12) ויק"ד פ"ב, א (בסופו): ספ"ב: פרשתנו פ"כ, ט (הובא בפרש"י שמיני שם).

טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת "והנשואם הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן"⁷⁷ (עבור בגדי הכהונה), שהעננים הביאום⁸], והכוונה בזה היא – שמנצלים זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל].

המסקנא מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

הגאולה באה דוקא ע"י העבודה בגלות, לגלות את אלופו של עולם ב"גולה", כך שדור זה, הדור האחרון של הגלות, יהי הדור הראשון של הגאולה.

הקב"ה עוזר שרואים במאורעות האחרונים בעולם איך העולם בעצמו מסייע ומוביל לגאולה.

ופירוש הדבר בפשטות הוא – כנ"ל – שכאו"א מישראל צריך להוסיף ב"מעשינו ועבודתינו" בכלל שמביאים את הגאולה, כולל ובמיוחד – כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז – בלימוד התורה בעניני גאולה, בתושב"כ (ש"כל"ה הספרים מלאים בדבר זה"), ותושבע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

לקוטי

אותם .. ופירוש בהקריבם אש זרה¹³ בעת הקריבם האש זרה ופירוש בקרבנתם בעת קרבנתם לא שבעבורה מתו".

ועד"ז יש לפרש הכתוב לפי האוה"ח (שמיתתם היתה בגלל עוצם "קרבנתם לפני ה'"), דמש"נ "ויקריבו גו' אש זרה אשר לא צוה אותם" אין זה סיפור מעשה בלתי רצוי, אלא מאמר המוסגר (שמתו בעת הקריבם אש אשר לא צוה אותם אלא שמעצמם התנדבו בו).

אלא שעדיין צריך ביאור, כי לכל הדיעות שהובאו במדרש כו"ל¹⁴ הרי מיתתם של בני אהרן היתה בגדר עונש על חטא (והפולגתא היא רק – מהו החטא, ובהתאם לזה – גודל וחומר חטאם)¹⁵: ואילו לפי האוה"ח יוצא חידוש שמיתתם לא היתה עונש על חטא (כי לא חטאו), אלא אדרבה – מיתת נשיקין (שבה מתים הצדיקים) דהיינו כלות הנפש מחמת גודל הדביקות בה'.

ג. ויש לומר, שיסודו של פירוש האור החיים הוא (גם) בפשטות משמעות הכתובים דפ' שמיני:

בהמשך סיפור מיתת בני אהרן שם מסופר, שאמר משה לאהרן¹⁶ "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש"¹⁷, ופירשו חז"ל¹⁸ (והובא בפרש"י – פשוטו של מקרא – על הכתוב) שאמר משה "אהרן"¹⁹ אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או כי או כך עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך".

13 ל' הכתוב במדבר ג, ד. פינחס כו, סא.
 14 תו"כ שמיני שם, א ובריש פרשתנו. ויק"ר פי"ב שם.
 פ"כ, ו. ת. ט. ועוד.
 15 ראה בארוכה מפרשי התורה שמיני שם. מפרשי רש"י שם, ב. ועוד.
 16 י, ג.
 17 ראה אוה"ח ריש פרשתנו ד"ה עוד נראה לומר: ואולי כי כאן ביאר הקב"ה דבריו אל משה וע"פ הדברים האלה (בקרבנתם לפני ה' וימותו) אמר משה לאהרן הוא אשר דבר ה' גו'. ועד"ז הוא בכלי יקר ריש פרשתנו (לאופן אחד)
 18 תו"כ שמיני ט, כד. תנחומא ר"פ שמיני. ויק"ר פי"ב, ב.
 ב. וראה גם זבחים קטו, ב. ועוד.
 19 ל' רש"י שמיני שם (י, ג).

אחרי

שיחות

והנה תוכן ענין "בקרובי אקדש" פי' מפרשים ע"פ לשון הגמ'²⁰ "כדי להתקדש כבודו של מקום עליהם" – "להודיע שהוא נורא על יראיו ומיודעיו"²¹, והיינו דלהיותם "יראיו ומיודעיו", שהיו קרובים ביותר לפני ה', לכן דקדק הקב"ה עמהם לדונם אפילו על שגיאה קטנה²², ועי"ז (היינו ע"י העונש על דקדוק כחוט השערה²³) נקבע כבודו של מקום ומוראו בכל ישראל²⁴.

אבל לפ"ז אינו מיושב לשון חז"ל "שיתקדש הבית"²⁵ במיודעיו של מקום, דמזה מובן שמיתת נדב ואביהוא פעלה (לא רק שיתקדש שמו של מקום בבני", אלא גם) שהבית יתקדש. ואם כל הענין אינו אלא גילוי כבודו ומוראו של הקב"ה ע"י עונש וכו' – תמוה, לכאורה, וכי אפשר לומר שפעולה בלתי רצויה (גם אם החטא הוא רק בדקות דקות כו') תגרום לקידוש הבית!?

[ואין לומר, שבנוגע לנדב ואביהוא עצמם היתה זו עבודה רצויה, והחסרון הי' רק מפני החשש פן ילמדו ממעשיהם ועבודתם שאר בני ישראל שאינם בדרגת נדב ואביהוא – כי סו"ס, זה גופא שמעשיהם עלולים להביא מכשול ה"ז דבר הנחשב כחטא, מעין איסור "לפני עור" (כי דוקא משום גודל מעלתם עליהם להזהר בזהירות יתירה שלא יסתעף מפעולתם²⁶ איזה קלקול בשאר בני") – ואיך אפשר לומר שפעולה כזו תגרום לקידוש הבית!].

20 זבחים שם – ע"פ הגוסס שבפרש"י (וראה גם הגוסס בשטמ"ק שם). וראה גם תו"כ שמיני י, ג.
 21 פרש"י בגמ' שם.
 22 ל' הכלי יקר כאן (טו, א). ועד"ז בפ' שמיני (שם, ג). וראה הגוסס בהערה הבאה.
 23 ראה יבמות קכא, ב. זח"א קפה, ב. ועוד.
 24 ראה ראב"ע שמיני שם (אוה"ח שם, ב). כלי יקר שבהערה 22. רא"ם בפרש"י שם. אוה"ח ריש פרשתנו. ובכ"מ.
 25 כ"ה לשון רש"י. ובתו"כ שבהערה 18: מסיני נאמר לי עתיד אני לקדש את הבית הזה באדם גדול אני מקדשו הייתי סבור או כי או כך הבית מתקדש כו' שבהם הבית נתקדש. ועד"ז בויק"ר פי"ב, ב.
 26 ע"ד מ"ש באבות (מילי דחסידותא) פ"א מ"ט וי"א.

ומכאן יסוד לדברי האוה"ח, שלא זו בלבד שנדב ואביהוא היו "גדולים ממני וממך" לפני הקרבת האש זרה, אלא עוד זאת, שפועולה זו גופא לא ה' בה שום ענין של חטא (באיזה אופן שהוא)²⁷, אלא אדרבה, היתה זו עבודה נעלית ביותר שהמשיכה דרגא נעלית ביותר של קדושה²⁸, עד שבכחה לקדש את הבית.

ועפ"ז יש לומר לפי פירוש באוה"ח הנ"ל, דמה שאמר הכתוב, "ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם" בא להדגיש גודל מעלתם, שעבודתם היתה בדרגא נעלית ביותר, עד שאא"פ לצוות עלי', מפני שהיא למעלה מגדר ציווי – ולכן "לא צוה אותם", כדלקמן.

[ולכן נק' "אש זרה" – כי היותה למעלה מעבודה רגילה הרי היא בגדר "זרה" (לגבי עבודה רגילה בהבית), "זרה" למעוליותא].

ד. ויובן זה בהקדים תוס' ביאור בדברי האוה"ח הנ"ל דמש"נ "בקרבתם לפי ה' היינו עצם קירובם ודביקותם של שני בני אהרן בה': מפורש בכתוב ש"בקרבתם לפני ה' ה' שם מעשה נוסף, "ויקחו גו' וישימו עלי' קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה גו'", היינו ש"בקרבתם" היתה קשורה עם מעשה הקטורת. ומסתבר לומר, שאין הם שני ענינים שונים, אלא היינו הך, שגודל דביקותם בה' עד לכלות הנפש התבטא בזה שהקטירו קטורת "לפני ה'". וי"ל הביאור בזה:

מבואר בכ"מ²⁹ שישנו חילוק כללי ויסודי בין עבודת הקרבנות שעל מזבח החיצון לעבודת הקטורת שעל מזבח הפנימי:

הקרבת הקרבנות על מזבח החיצון תוכנה הוא העלאת הגשמיים לה'³⁰, וכפי שהוא בפשטות, שמביאים בהמה גשמית (וכי"ב)

27) ומובן בפשטות מדוע אינו שייך כאן שבני ילמדו מהם, שהרי ראו שרק הם עשו כך משא"כ משה ואהרן.

28) ראה גם לקו"ש חי"ב שם.

29) ראה לקו"ש נשא כט, א. סוכת עה, ד. תו"ח שמות ד"ה ועשו לי מקדש (תמר, ב ואילך). דרמ"צ פה, ב ואילך.

ועוד.

30) ראה גם תניא פל"ד (מג, ב).

ומעלים חלבה ודמה ע"ג המזבח, ואש יורדת משמים ואוכלת אותה³¹ והיא נכללת באש ה'. כלומר – תוכן עבודת הקרבנות הוא פעולת האדם בחפצי העולם שמוחוץ הימנו, להעלותם לה'.

אמנם הקטורת שעל גבי מזבח הפנימי אין עיקר ענינה העלאת דברים גשמיים לה' (ונצטוינו³² לא תעלו עליו (קטורת זרה ו)עולה ומנחה ונסך לא תסכו עליו) כ"א כניסת הכהן לפני לקטורת והתקשרות³³ עם הקב"ה על ידי העלאת האש הקטורת והענין³⁴.

ובעבודת האדם²⁹: עבודת הקרבנות שעל מזבח החיצון היא העבודה שמצד חיצוניות הלב, שענינה הפעולה בחלקו החיצוני של האדם, שהאדם יקיים רצון השם במעשה דיבור ומחשבה, שהם לבושי הנפש של האדם:

והעבודה דקטורת שעל מזבח הפנימי היא התקשרות האדם עם הקב"ה ע"י גילוי פנימיות נפשו (הקשורה עם הקב"ה) – וגילוי זה פועל בדרך ממילא בלבושי מחדו"מ שלו שיהיו כדבעי, לפי רצון ה'.

וענין זה נרמז גם בהחילוק שבין לשון "קרבנות" ולשון "קטורת": קרבן הוא מלשון קירוב³⁵, שע"י הקרבנות מתקרב האדם להשם, ואפשר שלמרות שמתקרב לה' ה"ה נשאר עדיין דבר בפ"ע שקרוב לה': ואילו קטורת הוא לשון קשור³⁶ וחיבור (ע"ד³⁷ מ"ש³⁸ "ונפשו קשורה בנפשו", וכן ביהונתן ודוד נאמר³⁹ "ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויאבהו

31) יזמא כא, ב.

32) תצוה ל, ט.

33) ראה פרש"י (פש"מ) בראשית כה, א.

34) ראה פרשתנו טז, יג: על האש .. ענן הקטורת גו'.

35) ס' הבהיר ס' מו (קט). ועייג"כ זח"ג ה, רע"א. של"ה

מס' תענית (ריא, ב).

36) זח"ג יא, ב. לו, ב. ועוד. של"ה שם (ריב, סע"א).

וראה גם פרש"י בראשית שם (מתנחומא חיי שרה ח). וראה

לקו"ת נא כב, ד. ובכ"מ.

37) לקו"ת שם.

38) ויגש מד, ל.

39) ש"א יח, א.

שהעולם ואוה"ע מכינים ומסייעים בדרך לגאולה – ע"י ענין הצדקה והחינוך, שני יסודות עיקריים בישובו של עולם, "לשבת יצרה"⁶:

ידוע ומפורסם (בכל הכתבי'עת) אודות המאורעות בימים האחרונים – שמדינה זו (המיוסדת על צדקה וחסד, כידוע) ניצלה את חוזק כחה לסייע ולהציל אנשים במקום רחוק בעולם (הרחק ממדינה זו), אע"פ שע"ז לא באה תועלת ישרה לתושבי מדינה זו:

מדינה זו שלחה ריבוי אנשים ואנשי חיל מצבאה לסייע לפליטים במקומות ההם, ביחד עם מזון ובגדים ורפואות. במקום להשתמש במטוסים לעניני כיבוש, ובמקום להשתמש במזון ובגדים עבור אזרחי מדינה זו – משתמשים בהם להציל אנשים אומללים, ובפרט ילדים קטנים, מקור, עד מהיפך החיים.

ובזה רואים את הרחמנות דתושבי מדינה זו: כאשר הם שמעו וראו איך אנשים סובלים – הגם שאין הם קרוביהם, ואף פעם לא היתה להם שייכות עמם – התעוררה מדינה זו לסייע להם. בהתאם לשיטה דמדינה זו בעניני צדקה, שמסייעים לאנשים בכל העולם כולו, ואין מחכים אפילו לבקשת עזרה.

עד"ז ידוע גם שבימים האחרונים יצא מנהיג מדינה זו בהכרזה והוראה מפורטת בנוגע לחינוך הנוער. בהתאם לכך שבתחילת נשיאותו הכריז ששאיפתו היא להזכר כ"עדזשוקיישען (חינוך) פרעזידענט", בגלל הפעולות והשינויים הגדולים לטוב שהוא ינהיג בכדי לחזק את החינוך במדינה זו.

. . . וכל זה הוא – נוסף על עוד כמה ענינים שקורים בהשגחה פרטית מדי יום ביום, הן בנוגע להכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד בעניניו הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר איך שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה,

[כולל – זה שבשבע האחרון מצאו בפינה נידחת בעולם אבנים

וכפי שרואים בדורות האחרונים במיוחד, ויתירה מזה – בזמן האחרון, ובפרט בימים האחרונים ממש:

בדורות שלפני זה גרו (רוב) בני במדינות שבהן היו מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים!) לעבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – גרים (רוב) בני במדינות שבהן מושלת מלכות של חסד, החל ממדינה זו (שבה נמצאים רוב מנין ובנין דבני), שמסייעת לבני להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד – שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, ואז המלכות (של חסד) גם תסייע לבני לחזור לארץ ישראל (בלשון הכתוב²: והביאו את כל אחיכם גו').

ובשנה האחרונה רואים איך שיחס זה לבני התפשט במדינות נוספות, עד גם במדינה ההיא, שבה היו (עד לאחרונה) הגבלות בנוגע לחירות בני בעבודתם בתומ"צ וגם בנוגע ליציאתם ממדינה ההיא – וכעת נשתנה יחסם, שמתירים לבני לקיים תומ"צ, ומתירים לבני לצאת משם (ללא ההגבלות שהיו בעבר), ואדרבה – הם אף מסייעים לבני לנסוע לארץ הקודש. מעין הכנה להסיוע דאוה"ע שבני יצאו מהגלות וילכו לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

נוסף על הסיוע הישר דאוה"ע לבני – ישנם גם ענינים שבהם רואים איך שאוה"ע בעצמם עושים פעולות של טוב וחסד, שדבר זה מגלה עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו³, כהכנה ל"הוהיתה לה' המלוכה"⁴ בגאולה האמיתית והשלימה,

לא כפי שהי' בעבר, שדוקא עם ישראל (אע"פ ש"אתם המעט מכל העמים"⁵), השלים בפועל את הכוונה דדירה בתחתונים, ואחדות ממלכיות אוה"ע התנהגו באופן אכזרי אחת אל השני, והתעסקו בעיקר בתועלת עצמן, או בכיבוש מדינות אחרות וכיו"ב.

מהענינים הגלויים שנתוספו בימים אלו ממש שבהם רואים איך

לקוטי

היונתן כנפשו" – כי תוכן ענין הקטורת הוא לא רק שהאדם מתקרב לה' (על ידי עבודתו במחדו"מ), כ"א שמתקשר ומתחבר לה'⁴⁰.

ה. עפ"ו יובן הקשר בין שני הענינים בעבודת שני בני אהרן – (א) קרבתם לפני ה' וימותו, (ב) הקטרת קטורת:

תוכן הענין ד"ב בקרבתם לפני ה' וימותו", גודל קירובם ודביקותם בה', עד לכלות נפשם ממש, הוא הוא מה שהקריבו קטורת בפנים⁴¹, היינו שאז (ביום השמיני למילואים) האירה אצלם בגילוי פנימיות נפשם, שמצד זה הקטירו קטורת – נתקשרו בהקב"ה (ע"ד שנאמר ברשב"ז⁴²: "בחד קטירא אתקטרנא בי' בקוב"ה"):

וזהו גם מש"נ "ויקריבו גו' אש זרה אשר לא צוה אותם": על העבודה שבמזבח החיצון (היצוניות הלב), יש בה ענין של ציווי, כי כאשר האדם הוא מציאות בפ"ע, קירובו לה' הוא על ידי קיום ציווי ה' במחדו"מ: משא"כ בעבודת הקטורת⁴³, זה שהאדם מקשר ומחבר נפשו לה', הנה כאשר התקשרותו היא באופן⁴⁴ נעלה ביותר⁴⁵, או לפעמים⁴⁶ אין צורך בציווי לקיים רצונו ית', כי קיום רצונו ית' בא בדרך

40) כמאמר רשב"י (הובא לקמן ס"ה וש"נ) בחד קטירא כו'.

41) ראה לקו"ת שמע"צ פ, ד: וכנודע דפנימית הלב זהו נגד בחי' מזבח הפנימי שהוא מזבח הוהב אשר בחי' זהב הוא אהבה כרשפי אש שלהבת עזה העולה למעלה עד שבא לידי כלות הנפש. וראה הערה 44.

42) זח"ג רפה, א.

43) להעיר, דגם באופן ציוויים בתושב"כ מצינו שינוי בין קרבנות וקטורת: בקרבנות הבאים על מזבח החיצון נאמרו כמה פרשיות (פ' ויקרא צו ועוד) וכו"כ ציוויים בפרטי הקרבנות ובאופן הקרבת כל קרבן כו': משא"כ בנוגע לקטורת אין פרשה בפ"ע על הקטרתה (כ"א על אופן עשייתה (בפ' תשא ל, לד ואילך)), והקטרתה נאמר (בס"פ תצוה) בפרשת עשיית מזבח הקטורת. וראה פקודי מ, כו ובפרש"י שם. וראה לקמן הערה 47.

44) ראה תו"כ שמיני י, א: ויקחו .. שבמחתם כיון שראו אש חדשה עמדו להוסיף אהבה על אהבה.

45) כי מובן שיש כו"כ דרגות בהתקשרות שעי' קטורת. ולהעיר מתו"כ שמיני ט, כד: ויקי"ר פ"כ, ח – שנכנסו לפני ולפנים. וכו"ה בראב"ע ריש פרשתנו.

46) כי ישנה קטורת שבאה ע"י ציווי (פקודי מ, כז).

אחרי

שיחות

ממילא⁴⁷, מחמת זה שנרגש אצלו רצון וכוונת השם עד כ"כ שמתחבר אתו.

[וי"ל שזהו מעין דברי הרמב"ם⁴⁸ שכאשר יצרו של אדם תוקפו (ורצונו הפנימי מכוסה ונעלם) יש צורך לכפותו לקיים רצון ה' – אבל כאשר מתגלה רצונו האמיתי, אין צורך לכפי', כי רצונו הפנימי והאמיתי דכאו"א מישאל הוא לקיים רצון השם].

וזהו "אשר לא צוה אותם", שעבודת בני אהרן היתה בבחי' "אשר לא צוה אותם" – שלא שייך בה גדר של ציווי, כיון שהם במדרגה זו שאין זקוקים לציווי, וכל פעולותיהם ועניניהם נעשים כפי רצון ה' מאליה וממילא⁴⁹.

1. עפ"ו יש לבאר גם מה שעליהם דוקא נאמר "בקרובי אקדש", ומשה אמר לאהרן "אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעי של מקום והייתי סבור או בי או בכ עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך".

דהנה לכאורה יש לדייק מהו תוכן הענין ד"יתקדש הבית" – הרי ה' זה לאחרי "כל ז' ימי המלואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו"⁵⁰, ולאחר העבודות ביום השמיני למילואים שאז⁵¹ "ירדה שכינה לישראל"⁵², וכמפורש בפסוק⁵³ "וירא כבוד ה' אל כל העם ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם וירונו (ושבחו⁵⁴) ויפלו

47) בפרשיות י"ל שעד"ו הוא בקטורת בכלל, ועפ"ו יומתק המזבח לעיל (הערה 43) – כי קרבנות (הבאים בחוק) אינם "פרט" במזבח, כ"א כל קרבן הוא מצוה בפ"ע וכל פעולה (בהקרבן) היא ציווי בפ"ע: משא"כ קטורת נאמר בפרשת עשיית מזבח הקטורת, כי תוננה אינה עבודה בפ"ע, כ"א חלק ופרט ממזבח הקטורת – קישור וחיבור עם ה'.

48) ספ"ב דהל' גירושין.

49) להעיר גם מענין והביאור בתפלת ערבית רשות (לקו"ת סוכות פ, ג. שה"ש כד, ב): אכילת מצה כל שבעה רשות (שער האמונה פ"כ"כא. ביאור"ז להצ"צ ע' צה ואילך. ועוד). וראה לקו"ש חכ"ב [המתורגם] ע' 36. וש"נ.

50) ל' רש"י שמיני ט, כג ד"ה ויצאו.

51) ראה גם המשך פרש"י שם.

52) ל' רש"י שם ד"ה ויצאו.

53) שם, כג"כד.

54) ת"א הובא בפרש"י.

על פניהם" – וכיון שכבר שרתה שכינה בישראל, מה הי' חסר עוד בקדושת המשכן? אלא דכשם שבעבודת האדם בעצמו ישנם שני אופנים ומדריגות, עבודת הקרבנות השייכת למזבח החיצון (היצוניות הלב), שהגברא הוא מציאות בפ"ע ומקיים ציווי הבורא, ועבודת הקטורת שעל מזבח הפנימי (פנימיות הלב), שהאדם מקיים ציווי הבורא באופן דקטורת, שמתקשר ומתדבק בבורא עד שנעשה דבר א' –

עד"ו הוא בהחפצא דהמשכן שיש בו ב' אופני ומדריגות קדושה והשראת השכינה: א) "ירדה שכינה לישראל"⁵², היינו שהמשכן הוא ענין בפ"ע ובו יורדת השכינה: ב) שהבית מתקדש, שהשראת השכינה וקדושה בבית אינה באופן שהם ב' דברים נפרדים שמתקרבם, אלא שהקדושה היא בעצם וגוף הבית⁵⁵. וי"ל שהם שתי המדריגות ב"אש" שירדו מאת ה':

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים גו". הוא זה שירדה השכינה לישראל, שזה בא ע"י עבודת אהרן, כדיוק לשון רש"י⁵⁰, "אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע"י קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכס", היינו על ידי עבודת הקרבנות שבחוקי – מזבח החיצון:

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם⁵⁶ – זהו שנתקדש הבית, וזה בא (לא ע"י קרבנות – עבודה בחוקי, חיצוניות הלב, אלא) ע"י הקטורת⁵⁷ דנדב ואביהוא ויקריבו לפני ה' אש

55) להעיר מפלוגתת הראשונים באופן השראת השכינה במקדש, אם הוי ע"ד כתיבת שכל ע"י אצבעות היד (כדעת הרמב"ם במו"ג), או כהתלבשות השכל במוח (כדעת הרמב"ן) – אודת"ו יוצא קעה, א ואילך. וראה לקו"ש ח"ט (המתורגם) ע' 151. חל"ו ע' 193. וש"נ.

56) י, ב. שבפשוטות היתה יציאה של אש מחדש ולא אותה האש שיצאה לפני"ו ותאכל על המזבח את העולה גו" שבפסוק כד (משא"כ לפי הרשב"ם וחוקוני. וראה תור"כ שבהערה 18 והערה 44).

57) להעיר שבפ' שמיני לא נאמר מפורש בתורה ע"ד הקרבת הקטורת של אהרן ביום השמיני למילואים. וראה פרש"י שם ט, כג (בפסוק ויבא משה ואהרן גו' – שנאמר בסוף

זרה אשר לא צוה אותם", התקשרות ודביקות בה' שלמעלה מציווי.

ולכן אמר משה "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך", לפי שראה שע"י עבודתו ועבודת אהרן עדיין לא נתקדש הבית בתכלית השלימות, וע"ד מ"ש רש"י לפני"ו⁵⁰, "שכל ז' ימי המילואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמין בו, לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע"י קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכס", ועד"ו גם על ידי אהרן שפעל השראת השכינה עדיין לא "נתקדש הבית" בתכלית:

דוקא נדב ואביהוא, שעבודתם היתה בקטורת שלמעלה מציווי, תכלית התקשרות ודביקות בה', פעלו שיתקדש הבית – ולכן "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך", כי הם דוקא היו "מיוחדיו של מקום" שע"י נתקדש הבית.

ז. עפ"ו יש לבאר גם לפירוש האוה"ח מה שנכתב כאן דוקא ע"ד (מעלת עבודת ו)מיתת בני אהרן שהיתה באופן ד"בקרבתם לפני ה' וימותו", משום שענין זה הוא הקדמה לפרשה הבאה שבה מבורא ע"ד כניסת כהן גדול אחת בשנה לפני ולפניהם:

תוכן עבודת יוהכ"פ, שהכה"ג נכנס כשליה כל ישראל להקטיר קטורת לפני ולפניהם⁵⁸, היא כניסת פנימיות דכ"א מישראל במקום המקודש ולפני ולפניהם שבעולם, שבו שורה ומתאחד קדושת ה' (שלכן מקום הארון אינו מן המדה⁵⁹, לפי שבו האיר ונתגלה בחי' שלמעלה מן המקום במקום הגשמי דקדוש הקדשים),

וזה גופא הטעם שיוהכ"פ מכפר "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו"⁶⁰, כי כל ענין חטא ועון

כל העבודות ותיכף לפני "וירא כבוד ה' גו' ותצא אש מלפני ה' גו": למה נכנס משה עם אהרן ללמדו על מעשה הקטורת.

58) ראה ראב"ע ריש פרשתנו.

59) יומא כא, א. וש"נ.

60) פרשתנו טז, ל.

(פאָר די בגדי כהונה), אַז די עננים הביאום⁸], און די כוונה בזה איז – אַז מ'נוצט דאָס אויס אויף קישוטי כלה, מוסיף זיין אין צדקה, כנ"ל].

די מסקנה פון האמור לעיל בנוגע לפועל:

די גאולה קומט דוקא דורך דער עבודה אין גלות, פון מגלה זיין אלופו של עולם אין "גולה", אַזוי אַז דור זה, דער דור האחרון אין גלות, וועט זיין דער דור הראשון פון גאולה.

און דער אויבערשטער העלפט אַז מ'זעט אין די מאורעות האחרונות בעולם ווי די וועלט אַליין איז מסייע און פירט צו דער גאולה.

ובפשטות מיינט דאָס – כנ"ל – אַז יעדער איד דאַרף מוסיף זיין אין "מעשינו ועבודתינו" בכלל וועלכע ברענגט די גאולה, כולל ובמיוחד – ווי גערעדט בהתוועדות שלפנ"ו – אין לימוד התורה בעניני גאולה, אין תושב"כ (וואָס "כל" הספרים מלאים בדבר זה"), און תושב"ע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

(משיחות ש"פ אחר-קדושים, י"ג אייר תנש"א)

8) ת"י עה"פ.

9) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ב.

ע"פ האמור לעיל ישנם כמה לימודים בנוגע לעבודת בני"י בהבאת הגאולה, והאופן בו צריכים להתכונן לגאולה – בעמדנו עכשיו ממש בסוף זמן הגלות, "גולה", והנה הנה באה הגאולה.

... עניני העולם עצמו ואוה"ע עצמם (גם בזמן הגלות) מסייעים

(באמת) לעבודה דהבאת הגאולה.

ויש לומר, שבעמדנו בסוף זמן הגלות, סמוך להגאולה – בא הסיוע

בגלוי יותר.

דורך דעם קומט ניט אַ תועלת ישרה צו תושבי מדינה זו:

די מדינה האָט געשיקט אַ ריבוי מענטשן און אנשי חיל פון איר אַרמיי צו אַרויסהעלפן די פליטים אין יענע ערטער, צוזאַמען מיט עסן און קליידער און רפואות. אַנשטאָט נוצן די אורונים אויף עניני כיבוש, און אַנשטאָט נוצן די עסן און קליידער פאַר די בירגער פון דער מדינה – נוצט מען זיי אויף ראַטעווען אומגליקלעכע מענטשן, ובפרט קליינע קינדער, פון קעלט, ביז פון היפך החיים.

וואָס דערביי זעט מען די רחמנות פון תושבי מדינה זו: בשעת זיי האָבן געהערט און געזען ווי מענטשן ליידען – איז הגם אַז זיי זיינען ניט זייערע קרובים, און האָבן מיט זיי קיינמאָל קיין שייכות ניט געהאַט – איז די מדינה נתעורר געוואָרן צו זיי העלפן. בהתאם צו דער שיטה פון מדינה זו בעניני צדקה, אַז מ'העלפט אַרויס מענטשן בכל העולם כולו, און מען וואַרט אפילו ניט אַז מ'זאָל בעטן הילף.

עד"ו איז אויך ידוע אַז בימים האחרונים איז מנהיג מדינה זו אַרויס מיט אַ הכרזה והוראה מפורטת בנוגע צו חינוך הנוער. בהתאם לזה וואָס בתחלת נשיאותו האָט ער מכריז געווען אַז זיין שאיפה איז צו געדענקט ווערן אַלס דער „עדזשוקיישען (חינוך) פּרעזידענט“, צוליב די פעולות ושינויים גדולים לטוב וואָס ער וועט איינפירן צו מחזק זיין דעם חינוך אין דער מדינה.

... וכל זה איז – נוסף צו נאָך כמה ענינים וואָס פאַסירן בהשגחה פרטית מדי יום ביום, סיי בנוגע צו דעם כלל און סיי בנוגע צו יעדערען אין זיינע ענינים פרטיים – און די כוונה בזה איז, אַז דאָס זאָל נאָכמער מגלה זיין ווי וועלט איז מסייע צו מאַכן אַ דירה בתחתונים און ברענגען די גאולה,

[כולל – דאָס וואָס בשבוע האחרון האָט מען געפונען בפינה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת ״והנשאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן״

(״מבדילים ביניכם לבין אלקיכם״^{60*}) הוא רק מצד הדרגא שבני ישראל הם מציאות בפ"ע, והתקשרותם לה' היא ע"י קיום גזרותיו, ולכן עי"ז שעוברים ר"ל על ציווי השם נעשה חלישות בהקשר: אבל כאשר מתגלית בבני ישראל פנימיות הנשמה, שגם בשעת החטא היתה באמנה אתו⁶¹, שהיא חבוקה ודבוקה בך, יחידה לייחדך⁶², שזה שייך ל"לפני ה'", פנימיות ולמעלה (מ"ש) הוי"ב⁶³ – מצד בחי' זו מתבטלים החטאים והעונות שנעשו בכחות החיצוניים של האדם.

וכמבואר כ"ז במק"א בארוכה⁶⁴.

ועל דרגא זו דיוהכ"פ נאמר בסיום הפרשה⁶⁵ ״והיתה זאת לכם לחוקת עולם גו' אחת בשנה״, דדרגא זו ד"אחת" (יחידה⁶⁶) המאירה ביוהכ"פ צריכה לפעול בכל ימות השנה, שכי"א מישראל יהי' במעמד ומצב כזה, שפנימיות לבו תאיר אצלו בגילוי באופן שכל עניני תומ"צ יהיו אצלו לא (רק) באופן של עול וכפי, כ"א שזה יהי' חפצו ופנימיות רצונו, ובמילא מקיימם באופן כאילו מאליו וממילא, ״אשר לא צוה אותם״, ע"ד מנפשי' כרע⁶⁷, למעליותא,

וכמו שהוא בנוגע לענין התענית ביוהכ"פ: מצד גודל מדרגתם דבני" – שביוהכ"פ הם ״דוגמת מלאכי השרת״⁶⁸, הנה זה שאין אוכלים

^{60*} ישעי' נט, ב.

⁶¹ תניא ספכ"ד.

⁶² נוסח השענות ליום ג' דחה"ס.

⁶³ לקו"ת פרשתנו כו, ד. כח, ב. ובכ"מ.

⁶⁴ לקו"ש ח"ד (המתורגם) ע' 131 ואילך. ובכ"מ.

⁶⁵ טז, לד.

⁶⁶ תוד"ה עד אחת – מנחות יח, א.

⁶⁷ ראה ירושלמי ברכות פ"ב סה"ד. תוס' שבת קיה, ב.

⁶⁸ סד"ה עין. ועוד.

⁶⁸ שו"ע אדה"ו אר"ח סתר"י ס"ט.

ביוהכ"פ הוא לא רק מצד הציווי אלא שמצד קדושת היום, מי רוצה לאכול! (כידוע פתגמו של הרה"צ כו' הרלו"צ מבראדיטשוב), ועד כדי כך שהתענית דיוהכ"פ הו"ע של עונג, כמ"ש⁶⁹ ״לחיותם ברעב״, שמקבלים חיות (תענוג) מהרעב גופא⁷⁰.

וזהו ההקדמה דהאמירה ״אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו״, שמצד גודל קרבתם ודביקות נפשם בה' עד כלות הנפש, נפעל ונמשך בכ"א מישראל ש"אחת בשנה" ביוהכ"פ יוכל לבוא לגילוי פנימיות נפשו בדביקות לה', באופן שלא יצטרך לציווי לקיים רצון העליון.

אלא שבחנכת המשכן ביום שמיני למילואים הי' זה באופן ד"וימותו", כלות הנפש בפועל, כיון שאז⁷¹ הוצרך ש"יתקדש הבית (במיוחדעיו של מקום):

אבל לאחרי זה⁷², הרי גילוי בחי' פנימיות הנפש דכ"א מישראל צ"ל דוקא באופן⁷³ ד"ולא ימותו", נשמה בגוף דוקא, באריכות ימים ושנים טובות, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים.

(משיחת ש"פ אחו"ק תשמ"ה)

⁶⁹ תהילים לג, יט.

⁷⁰ ראה לקו"ת שה"ש יד, ב. ובכ"מ.

⁷¹ ראה עץ הדעת טוב פרשתנו (קמ, ב) ע"ש.

⁷² וע"ד כל הענינים שבחנכת המשכן והמוזב שהם בבחי' הוראת שעה ואין כמותן לדורות (ראה רמב"ם הל' מעשה הקרבנות ספ"ב), ו"ענין התנוכה .. מלשון חינוך .. לנער כו' נותנין לו מתנה יתירה כדי להרגילו כו' משא"כ כשהוא כבר הרגיל א"ע כו' שכל התחלות קשות" (לקו"ת נשא כט, סע"א (וראה תו"א וישב כט, ד). אלא דשם מבואר זה לענין הקטורת שהקריבו הנשיאים, ועל מוצח החיצון (שהי' אחרי שלימות העבודה כו' דיום ה' למילואים). ומה מוכן במכש"כ לענין חזונו קדושת הבית ביום זה יום השמיני למילואים).

⁷³ ראה הס' שבעה ע"ד.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

געוואָרן אין נאָך מדינות, ביז אויך במדינה ההיא, וואו עס זיינען (ביז לאחרונה) געווען הגבלות בנוגע צו דער חירות פון אידן בעבודתם בתומ"צ און אויך בנוגע צו זייער אַרויסגיין ממדינה ההיא – איז זייער יחס איצטער איבערגעקערט געוואָרן, אַז זיי לאָזן אידן מקיים זיין תומ"צ, און לאָזן אידן אַרויס פון דאָרט (אַן די הגבלות פון אַמאָל), ואדרבה – זיי זיינען נאָך מסייע די אידן צו פאַרן אין ארץ הקודש. מעין הכנה צו דער סיוע פון אוה"ע אַז אידן זאָלן אַרויסגיין פון גלות און גיין אין ארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

נוסף צו דעם סיוע ישר פון אוה"ע צו אידן – זיינען אויך דאָ ענינים אין וועלכע מ'זעט ווי אוה"ע אַליין טוען פעולות של טוב וחסד, וואָס איז נאָכמער מגלה ווי יש בעה"ב לבירה זו³, אַלס צוגרייטונג צו ״והיתה לה׳ המלוכה״⁴ בגאולה האמיתית והשלימה,

ניט ווי ס'איז געווען אַמאָל, אַז דוקא עם ישראל (אע"פּ וואָס ״אתם המעט מכל העמים״⁵), האָט משלים געווען בפועל די כוונה פון דירה בתחתונים, און אחדות פון מלכיות אוה"ע האָבן זיך געפירט באופן אכזרי איינער צום צווייטן, און האָבן זיך בעיקר מתעסק געווען אין תועלת עצמן, אָדער אין כובש זיין אַנדערע מדינות וכיו"ב.

צווישן די ענינים גלויים וואָס זיינען צוגעקומען בימים אלו ממש וואו מ'זעט ווי עולם און אוה"ע גרייטן צו און זיינען מסייע די וועג צו דער גאולה – דורך דעם ענין פון צדקה און חינוך, צוויי יסודות עיקריים אין ישובו של עולם, ״לשבת יצרה״⁶:

ס'איז ידוע ומפורסם (אין אַלע צייטונגען) וועגן די מאורעות בימים האחרונים – אַז די מדינה (וואָס איז מיוסד אויף צדקה וחסד, כידוע) האָט אויסגענוצט איר שטאַרקן כח צו אַרויסהעלפן און ראַטעווען מענטשן במקום רחוק בעולם (ווייט אַוועק פון דער מדינה), אע"פּ וואָס

(3) ראה ב"ר רפ"ט.

(4) עובדי' בסופו.

(5) ואתחנן ז, ז.

(6) ישעי' מה, יח.

הוספה בשורת הגאולה

כג.

ע"פ האמור לעיל האָט מען אַרויס כמה לימודים בנוגע צו דער עבודה פון אידן צו ברענגען די גאולה, און ווי מ'דאַרף זיך גרייטן צו דער גאולה – שטייענדיק איצטער ממש בסוף זמן הגלות, ״גולה״, און האַלטנדיק אָט אָט באַ דער גאולה.

. . . די עניני העולם עצמו און די אוה"ע עצמם (אויך בזמן הגלות) זיינען (באמת) מסייע צו דער עבודה פון ברענגען די גאולה.

ויש לומר, אַז שטייענדיק בסוף זמן הגלות, סמוך צו דער גאולה – קומט אַרויס דער סיוע בגלוי יותר.

ווי מ'זעט עס אין די דורות האחרונים במיוחד, און נאָכמער – אין דעם זמן האחרון, ובפרט אין די לעצטע טעג ממש:

אין די דורות שלפני זה האָבן (רוב) אידן געלעבט אין מדינות וואו עס זיינען געווען מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים) צו עבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – לעבן (רוב) אידן אין מדינות וואו עס הערשט אַ מלכות של חסד, אָנהויבנדיק פון מדינה זו (וואו עס געפינען זיך רוב מנין ובנין פון אידן), וואָס איז מסייע אידן צו דערגרייכן אַ גאולה פנימית בעבודתם, ביז – אַז זיי זאָלן טאָן די עבודה וואָס וועט ברענגען די גאולה כפשוטה, און דעמולט וועט דער מלכות (של חסד) אויך מסייע זיין אידן צו זיך אומקערן אין ארץ ישראל (בלשון הכתוב²: והביאו את כל אחיכם גו').

און בשנה האחרונה זעט מען ווי דער יחס צו אידן איז נתפשט

(1) ל' הכתוב – נחום א, ט. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55.

(2) ישעי' סו, כ.